

แนวทางการดำเนินงานป้องกัน เผื่อระวัง ติดตาม
และช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

ตามโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน”

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา กำหนดให้มีการพัฒนาเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัย ให้มีสมรรถนะและลักษณะที่ดี สมวัยทุกด้าน โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัย ใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบและมีจิตสาธารณะ โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้ออกประกาศนโยบายและจุดเน้น ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตาม และช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคัน เพื่อเพิ่มโอกาสที่มีคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายและนโยบายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนไทยอย่างน้อยควรได้รับการศึกษาถึงระดับก่อนระดับอุดมศึกษา และได้กำหนดให้คนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างน้อยจบการศึกษาภาคบังคับเป็นเวลา ๙ ปี แต่ปัจจุบันประเทศไทยยังมีเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ซึ่งข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันที่ต้องติดตามค้นหาให้กลับเข้ามาสู่ระบบการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๒๘,๑๓๔ คน โดยการดำเนินงานติดตามค้นหาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทั่วประเทศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ พบข้อมูลที่สำคัญ มีจำนวนเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันที่ติดตามพบตัว จำนวน ๒๗,๕๐๒ คน แบ่งเป็น กลับเข้าระบบการศึกษา จำนวน ๒๐,๑๔๓ คน ยังไม่กลับเข้าระบบ จำนวน ๗,๓๕๙ คน เด็กที่ติดตามแล้วไม่พบตัว จำนวน ๓๗๕ คน เสียชีวิตจำนวน ๗๔ คน และอยู่ระหว่างกำลังติดตาม จำนวน ๑๘๓ คน จากข้อมูลเกี่ยวกับเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันดับกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งต้องหาแนวทางในการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตาม และช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นถึงความสำคัญในการติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพอย่างน้อยจบการศึกษาภาคบังคับ หรือได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพ และพัฒนาฝีมือเพื่อการมีงานทำ โดยระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่หรือภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตาม และช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคันตามโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ค
ส่วนที่ ๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์.....	๒
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๕
ส่วนที่ ๒ แนวทางการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กตกหล่น และออกกลางคันตามโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๖
๑. แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่น.....	๖
๒. แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา.....	๑๕
๒.๑ แนวทางภาพรวม.....	๑๕
๒.๒ แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ.....	๓๐
๓. แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา.....	๔๙
รายการอ้างอิง.....	๕๗
คณะผู้จัดทำ.....	๕๘

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ ๑ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	๘
ภาพที่ ๒ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	๑๐
ภาพที่ ๓ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของสถานศึกษา.....	๑๒
ภาพที่ ๔ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของครอบครัว/ผู้ปกครอง.....	๑๓
ภาพที่ ๕ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของเครือข่ายความร่วมมือ.....	๑๔
ภาพที่ ๖ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	๑๗
ภาพที่ ๗ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (ต่อ)	๑๘
ภาพที่ ๘ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	๒๑
ภาพที่ ๙ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ต่อ)..	๒๒
ภาพที่ ๑๐ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสถานศึกษา.....	๒๔
ภาพที่ ๑๑ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสถานศึกษา (ต่อ)	๒๕
ภาพที่ ๑๒ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของครอบครัว/ผู้ปกครอง.....	๒๗
ภาพที่ ๑๓ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของเครือข่ายความร่วมมือ.....	๒๙
ภาพที่ ๑๔ แนวทางการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านความจำเป็น ของครอบครัว.....	๓๑
ภาพที่ ๑๕ แนวทางการป้องกัน ฝ่าละอองธุลีดินออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านการย้ายถิ่นที่อยู่.....	๓๒

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ ๑๖ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านรายได้ไม่เพียงพอ.....	๓๔
ภาพที่ ๑๗ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านปัญหาสุขภาพหรือความพิการ.....	๓๖
ภาพที่ ๑๘ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านปัญหา ความประพฤติและการปรับตัว.....	๓๘
ภาพที่ ๑๙ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านผลกระทบจาก COVID-๑๙.....	๔๑
ภาพที่ ๒๐ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออก กลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาจำแนกตามสาเหตุ ด้านเสี่ยงต่อการกระทำผิด	๔๓
ภาพที่ ๒๑ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออก กลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านการคมนาคมไม่สะดวก	๔๕
ภาพที่ ๒๒ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออก กลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านสมรรถ.....	๔๖
ภาพที่ ๒๓ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออก กลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านผลการเรียน.....	๔๗
ภาพที่ ๒๔ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออก กลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้าน ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ	๔๘
ภาพที่ ๒๕ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๕๐
ภาพที่ ๒๖ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	๕๒
ภาพที่ ๒๗ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของสถานศึกษา.....	๕๔
ภาพที่ ๒๘ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของครอบครัว/ผู้ปกครอง.....	๕๕
ภาพที่ ๒๙ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของเครือข่ายความร่วมมือ.....	๕๖

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ เครื่องมือที่สำคัญที่พัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพคือการศึกษา ซึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ กำหนดให้มีการพัฒนาเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัยให้มีสมรรถนะและลักษณะที่ดี สมวัยทุกด้าน โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัย ใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบและมีจิตสาธารณะ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๑) ทั้งนี้ การจัดการศึกษายังได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแล และพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาตามวาระหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล และยังกำหนดไว้อีกว่า กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวง ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษา รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตนให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพครูโดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๖๑)

ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ในหมวด ๒ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ว่าการจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และได้กำหนดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ จำนวน ๙ ปี และให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ ๑๖ (ราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๔๒)

นอกจากนี้แล้ว พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับยังได้กำหนดไว้ว่า ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อ ระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๒ ว่าให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาสหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็น เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ ประกอบกับ นโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จันทรีโอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ได้วางแนวทางพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านวิสัยทัศน์และการขับเคลื่อนการพัฒนาของผู้นำประเทศในอดีตและในวันวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนประเทศของรัฐบาลชุดนี้คือ “มุ่งมั่นให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในศตวรรษที่ ๒๑” โดยรัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินด้านการศึกษา คือ การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย รวมทั้งนโยบายของ นางสาวตรีนุช เทียนทอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน เป็นนโยบายที่สำคัญ เพื่อเพิ่มโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม สามารถช่วยเหลือตนเองและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๔)

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษากำหนดให้มีการพัฒนาเด็กตั้งแต่ระดับปฐมวัยให้มีสมรรถนะและลักษณะที่ดีสมัยทุกด้านโดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย มีเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานมีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ

โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สพฐ. (๒๕๖๖) ได้ออกประกาศนโยบายและจุดเน้น ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า กฎหมายและนโยบายของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนไทยอย่างน้อยควรได้รับการศึกษาถึงระดับก่อนระดับอุดมศึกษาและได้กำหนดให้คนไทยทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างน้อยจบการศึกษามัธยมศึกษาเป็นเวลา ๙ ปี แต่ปัจจุบันประเทศไทยยังมีเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน โดยข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ายังมีเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันที่ต้องติดตามค้นหาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๒๘,๑๓๔ คน โดยการดำเนินงานติดตามค้นหาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทั่วประเทศ ณ วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ พบข้อมูลที่สำคัญ มีจำนวนเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันที่ติดตามพบตัว จำนวน ๒๗,๕๐๒ คน แบ่งเป็น กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาจำนวน ๒๐,๑๔๓ คน ยังไม่กลับเข้าสู่ระบบ จำนวน ๗,๓๕๙ คน เด็กที่ติดตามแล้วไม่พบตัว จำนวน ๓๗๕ คน เสียชีวิต จำนวน ๗๔ คน และอยู่ระหว่างกำลังติดตาม จำนวน ๑๘๓ คน จากข้อมูลเกี่ยวกับเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันดับกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาแนวทางในการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคันเพื่อพัฒนาให้เด็กเหล่านี้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นพลังในการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคัน ตามโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครอบครัวยุทธศาสตร์ และเครือข่ายความร่วมมือ
๒. เพื่อป้องกันผู้เรียนที่อยู่ในระบบการศึกษาไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยส่งเสริมการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในการติดตามค้นหาและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน
๔. เพื่อติดตามค้นหาเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคันกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
๕. เพื่อส่งเสริมผู้เรียนที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างน้อยจนจบการศึกษามัธยมศึกษาหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพและพัฒนาฝีมือเพื่อการมีงานทำ
๖. เพื่อดูแลช่วยเหลือส่งต่อเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน โดยบูรณาการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา รวมทั้งการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. แนวทาง หมายถึง ขั้นตอน วิธีการ กิจกรรม และผู้เกี่ยวข้องพร้อมบทบาทหน้าที่
๒. เด็ก หมายถึง ประชากรวัยเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ ๓-๑๘ ปี และเด็กพิการตั้งแต่แรกพบ ความพิการถึงอายุ ๑๘ ปี
๓. เด็กตกหล่น หมายถึง เด็กในวัยการศึกษาบังคับที่ยังไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. เด็กออกกลางคัน หมายถึง เด็กในวัยการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษาแล้ว แต่ออกจากสถานศึกษาก่อนที่จะจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๕. เด็กเสี่ยงออกกลางคัน หมายถึง นักเรียนที่ตามกลับเข้ามาเรียนใหม่หลังจากที่ออกกลางคันไปแล้ว หรือนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาแต่สภาพอาจต้องออกจากการศึกษาก่อนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามปัญหาและสาเหตุ ๑๑ ด้าน ดังนี้ ๑) ความจำเป็นของครอบครัว ๒) ย้ายถิ่นที่อยู่ ๓) รายได้ไม่เพียงพอ ๔) สุขภาพหรือความพิการ ๕) ความประพฤติและการปรับตัว ๖) ผลกระทบจาก COVID - ๑๙ ๗) เสี่ยงต่อการกระทำผิด ๘) การคมนาคมไม่สะดวก ๙) สมรส ๑๐) ผลการเรียน และ ๑๑) ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ ซึ่งแต่ละปัญหาและสาเหตุ มีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ ความจำเป็นของครอบครัว หมายถึง เด็กที่มีสภาพและความจำเป็นทางครอบครัว ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้ เช่น ต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัว ต้องหยุดเรียนเพื่อเลี้ยงลูกเนื่องจากท้องไม่พร้อม ต้องดูแลบิดา-มารดาที่เจ็บป่วย ครอบครัวหย่าร้าง พักอาศัยกับผู้สูงอายุตามลำพัง ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เด็กเร่ร่อน ถูกทอดทิ้งให้อยู่ในความอุปการะของผู้ที่มีไข้บิดา - มารดา

๕.๒ ย้ายถิ่นที่อยู่ หมายถึง เด็กที่ย้ายติดตามผู้ปกครอง ย้ายที่อยู่อาศัยจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๓ รายได้ไม่เพียงพอ หมายถึง เด็กที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน ขาดแคลนเสื้อผ้า อาหาร รวมทั้งการขาดผู้อุปการะดูแลค่าเล่าเรียน ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๔ สุขภาพหรือความพิการ หมายถึง เด็กที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกาย มีโรคประจำตัว เจ็บป่วยเรื้อรัง โรคติดต่อโรคร้ายแรง ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้ หรือเด็กมีความพิการ ๙ ประเภท ได้แก่ ๑) บกพร่องทางการเห็น ๒) บกพร่องทางการได้ยิน ๓) บกพร่องทางสติปัญญา ๔) บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ ๕) ปัญหาทางการเรียนรู้ ๖) บกพร่องทางการพูดและภาษา ๗) ปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ๘) ออทิสติก และ ๙) พิกัดซ้อน ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๕ ความประพฤติและการปรับตัว หมายถึง เด็กที่มีความประพฤติและปฏิบัติตัว ขัดกับระเบียบของสถานศึกษา ไม่สามารถปรับสภาพตัวเองให้เข้ากับสังคมหรือสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน มีปัญหากับครูผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ต้องคดี ชู้สาว หรือมีคู่ครอง ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๖ ผลกระทบจาก COVID - ๑๙ หมายถึง เด็กหรือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID - ๑๙ ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๗ เสี่ยงต่อการกระทำผิด หมายถึง เด็กที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงยาเสพติด พักอาศัยอยู่ในแหล่งอบายมุข ที่อาจส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๘ การคมนาคมไม่สะดวก หมายถึง เด็กพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีระยะทางไกลจากสถานศึกษา หรืออยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกล พื้นที่ป่าเขา เกาะ แก่ง รอยตะเข็บชายแดน ไม่สะดวกในการเดินทาง ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๕.๙ สมรส หมายถึง เด็กที่สมรสแล้วเป็นปัญหาส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาหรือเรียนต่อได้

๕.๑๐ ผลการเรียน หมายถึง คือ เด็กที่ติด ๐, ร, ม.ส. สะสมจนเป็นปัญหาส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาหรือเรียนต่อได้

๕.๑๑ ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ หมายถึง เด็กที่ผู้ปกครองไม่สนใจ ป่วยง่าย ปะเลาะเลย ไม่ให้ความสำคัญกับบุตรหลาน ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาหรือเรียนต่อได้

๖. แอปพลิเคชัน หมายถึง Application “พาน้องกลับมาเรียน” และเว็บไซต์ <https://dropout.edudev.in.th> เป็นเครื่องมือในการติดตามและรายงานผล ซึ่งเป็น Application ที่ทำหน้าที่ในการแจ้งตำแหน่งที่ตั้ง (Check in) โดยระบุสถานะและฐานข้อมูลของเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน

๗. การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) หมายถึง กระบวนการทำความเข้าใจปัญหาของผู้ใช้ นำเสนอทางแก้ไขปัญหาแบบใหม่ที่ยังไม่เคยคิดมาก่อน ผ่าน ๕ ขั้นตอน ได้แก่ ทำความเข้าใจ (Empathize) กำหนดปัญหา (Define) สร้างความคิด (Ideate) สร้างต้นแบบ (Prototype) และการทดสอบ (Test)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
๒. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครอง และเครือข่ายความร่วมมือ มีแนวทางในการดำเนินงานเพิ่มโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

ส่วนที่ ๒

แนวทางการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กตกหล่น และออกกลางคันตามโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการสร้างต้นแบบแนวทางการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง ติดตามและช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคันตามโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) แนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่น ๒) แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวัง เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และ ๓) แนวทางการติดตาม และช่วยเหลือเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

๑. แนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่น

แนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่น จำแนกตามบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๕ ส่วน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครอง และเครือข่ายความร่วมมือ มีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่นทางการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายการดำเนินงานไม่ให้เกิดตกหล่นและวางระบบให้มีกระบวนการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒) พัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน” สำหรับป้องกันเด็กตกหล่นทางการศึกษา โดยการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่นที่เข้าถึงได้ง่ายครอบคลุมทุกปัญหาและสาเหตุของการตกหล่นทางการศึกษา และสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูล (Data Management Center: DMC)

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล (DMC) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการเชื่อมโยง และส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๔) จัดระบบบริหารงานป้องกันเด็กตกหล่นระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดแนวทางและกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) จัดทำคู่มือและแนวทางการปฏิบัติ ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องที่ชัดเจน ครบถ้วน และทั่วถึง

๖) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกระดับทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อช่วยค้นหาเด็กตกหล่น รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญด้านการศึกษา

๗) สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ อย่างทั่วถึง จริงจังและต่อเนื่อง

๘) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการรับนักเรียน การติดตาม การส่งต่อ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งคุณภาพและปริมาณของประชากรวัยเรียนทุกคน

๙) ทบทวนงบประมาณโครงการอาหารกลางวันให้ครอบคลุมนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการศึกษาต่อของประชากรวัยเรียนทุกคน

๑๐) เสริมสร้างระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน และการรายงานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สามารถแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง ชัดเจนและต่อเนื่อง

แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่น
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดนโยบายการดำเนินงานไม่ให้เด็กตกหล่นและวางระบบให้มีกระบวนการดำเนินงาน
ขับเคลื่อนนโยบายที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

พัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน” สำหรับป้องกัน เด็กตกหล่น
ทางการศึกษา โดยการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่นที่เข้าถึงได้ง่ายครอบคลุมทุกปัญหา
และสาเหตุของการตกหล่นทางการศึกษาและสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูล
(Data Management Center : DMC)

พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล (DMC) เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการ
เชื่อมโยงและส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานและสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

จัดระบบบริหารงานป้องกันเด็กตกหล่นระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อกำหนดแนวทางและกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จัดทำคู่มือและแนวทางการปฏิบัติ ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง
ที่ชัดเจน ครบถ้วน และทั่วถึง

สร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกระดับทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อช่วยค้นหา
เด็กตกหล่น รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญด้านการศึกษา

สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษา
และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ อย่างทั่วถึง จริงจังและต่อเนื่อง

เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการรับนักเรียน การติดตาม การส่งต่อ และระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งคุณภาพและปริมาณของ
ประชากรวัยเรียนทุกคน

ทบทวนงบประมาณโครงการอาหารกลางวันให้ครอบคลุมนักเรียนจนจบการศึกษา
ภาคบังคับ เพื่อช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการศึกษาต่อของประชากรวัยเรียนทุกคน

เสริมสร้างระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงานและการรายงานการดำเนินงาน
ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สามารถแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง
ชัดเจนและต่อเนื่อง

ภาพที่ ๑ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่นทางการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายการดำเนินงานไม่ให้เกิดตกหล่นที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับสภาพปัญหาเด็กตกหล่นของชุมชนและบริบทในพื้นที่

๒) กำหนดนโยบายการรับนักเรียนเชิงรุก โดยการค้นหาเด็กตาม ทร.๑๔ และเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการ แล้วลงเยี่ยมบ้านเพื่อแจ้งการนำเด็กเข้าเรียนเมื่อเด็กอายุถึงเกณฑ์ โดยความร่วมมือของเครือข่ายทุกหน่วยงาน

๓) จัดตั้งศูนย์ประสานงานการป้องกันเด็กตกหล่น และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อประสานงานและรับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันเด็กตกหล่น

๔) สำรวจและจัดทำข้อมูลสารสนเทศประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งระบบ

๕) สำรวจ นำเข้าและจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กตกหล่นในเขตพื้นที่บริการให้สะดวกและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งระบบ

๖) จัดทำคู่มือการดำเนินงานหรือแนวปฏิบัติการป้องกันเด็กตกหล่น และประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการป้องกันเด็กตกหล่นแก่หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๗) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานและบุคคลในพื้นที่ให้ครบถ้วน ครอบคลุม และทั่วถึง เพื่อสร้างความตระหนักรู้ความสำคัญของการศึกษา ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันเด็กตกหล่น และค้นหาเด็กตกหล่นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๘) ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการดำเนินงานป้องกันเด็กตกหล่น รวมทั้งการค้นหาเด็กตกหล่นของสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๙) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการรับนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

๑๐) ส่งเสริม สนับสนุนระบบการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งการพัฒนาครูแนะแนวให้มีสมรรถนะในการแนะแนวการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและครอบครัว และการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียน การติดตาม ช่วยเหลือจนจบการศึกษาภาคบังคับ

๑๑) เสริมสร้างระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปลผลการดำเนินงาน และการรายงานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สามารถแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง ชัดเจนและต่อเนื่อง สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่น
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กำหนดนโยบายการดำเนินงานไม่ให้เด็กตกหล่นที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับสภาพปัญหาเด็กตกหล่นของชุมชนและบริบทในพื้นที่

กำหนดนโยบายการรับนักเรียนเชิงรุก โดยการค้นหาเด็กตาม ทร.๑๔ และเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัว
ในพื้นที่บริการ แล้วลงเยี่ยมบ้านเพื่อแจ้งการนำเด็กเข้าเรียนเมื่อเด็กอายุถึงเกณฑ์ โดยความร่วมมือ
ของเครือข่าย

จัดตั้งศูนย์ประสานงานการป้องกันเด็กตกหล่น และแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อประสานงาน
และรับผิดชอบการดำเนินงานป้องกันเด็กตกหล่น

สำรวจและจัดทำข้อมูลสารสนเทศประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งระบบ

สำรวจ นำเข้า และจัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กตกหล่นในเขตพื้นที่บริการให้สะดวก
และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลทั้งระบบ

จัดทำคู่มือการดำเนินงานหรือแนวปฏิบัติการป้องกันเด็กตกหล่น และประชาสัมพันธ์สร้างความรู้
ความเข้าใจและความตระหนักในการป้องกันเด็กตกหล่นแก่หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับติดตามการดำเนินงานป้องกันเด็กตกหล่น รวมทั้งการค้นหา
เด็กตกหล่นของสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการรับนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
ในสังกัดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ทบทวนงบประมาณโครงการอาหารกลางวันให้ครอบคลุมนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ
เพื่อช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายและสนับสนุนการศึกษาต่อของประชากรวัยเรียนทุกคน

ส่งเสริม สนับสนุนระบบการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งการพัฒนาครูแนะแนว
ให้มีสมรรถนะในการแนะแนวการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและครอบครัว
และการดำเนินการส่งต่อนักเรียน การติดตาม ช่วยเหลือจนจบการศึกษาภาคบังคับ

เสริมสร้างระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน และการรายงานการดำเนินงาน
ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สามารถแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง ชัดเจน
และต่อเนื่อง สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพที่ ๒ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๓ สถานศึกษา

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่นทางการศึกษา ดังนี้

๑) ดำเนินงานเชิงรุกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตกหล่น ที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการค้นหาเด็กตาม ทร.๑๔ และเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการ ลงเยี่ยมบ้าน และติดตามประชากรวัยเรียน เพื่อแจ้งการนำเด็กเข้าเรียนเมื่อเด็กอายุถึงเกณฑ์ โดยการประสานงานเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และแต่งตั้งคณะทำงานจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อประสานข้อมูลเด็กตาม ทร.๑๔ และเด็กตกหล่น รวมทั้งเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สถานีตำรวจ และทีมสหวิชาชีพ เป็นต้น

๓) ประกาศแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา แจ้งเตือนผู้ปกครองล่วงหน้าในการส่งเด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ เข้าเรียนก่อน ๑ ปีการศึกษา ติดตามการเข้าเรียน และการส่งต่อนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนด

๔) สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การสนับสนุน และช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล

๕) สร้างความเข้าใจ บังคับใช้ และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖) สำรวจ รวบรวม และจัดทำข้อมูลสารสนเทศประชากรวัยเรียนตาม ทร.๑๔ และเด็กตกหล่น รวมทั้งเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการและนำเข้าในระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานต้นสังกัด

๗) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการรับนักเรียน และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการทำงานเชิงรุกประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันเด็กไม่ให้เกิดตกหล่นทางการศึกษา

๘) ส่งเสริมระบบการแนะแนวการศึกษาและการส่งต่อผู้เรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคลโดยการประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙) ดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพรายบุคคล โดยการประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๐) เสริมสร้างระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงานและการรายงานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สามารถแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง ชัดเจนและต่อเนื่องสอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่น ของสถานศึกษา

ค้นหาเด็กตาม ทร.๑๔ และเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการ ลงเยี่ยมบ้าน และติดตามประชากรวัยเรียน เพื่อแจ้งการนำเด็กเข้าเรียนเมื่อเด็กอายุถึงเกณฑ์ โดยการประสานงานเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สร้างเครือข่ายความร่วมมือและแต่งตั้งคณะทำงานจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อประสานข้อมูลเด็กตาม ทร.๑๔ และเด็กตกหล่น รวมทั้งเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการ

ประกาศแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าศึกษา แจ้งเตือนผู้ปกครองล่วงหน้าในการส่งเด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ เข้าเรียนก่อน ๑ ปีการศึกษา ติดตามการเข้าเรียนและการส่งต่อนักเรียนจนจบการศึกษา ภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนด

สร้างความตระหนักให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญของการศึกษา การสนับสนุน และช่วยเหลือผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล

สร้างความเข้าใจ บังคับใช้และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำรวจ รวบรวม และจัดทำข้อมูลสารสนเทศประชากรวัยเรียนตาม ทร.๑๔ และเด็กตกหล่น รวมทั้งเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวในพื้นที่บริการและนำเข้าในระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานต้นสังกัด

เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการรับนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการทำงาน เชิงรุก ประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันเด็กไม่ให้เด็กตกหล่นทางการศึกษา

ส่งเสริมระบบการแนะแนวการศึกษาและการส่งต่อผู้เรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับให้สอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล โดยการประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพรายบุคคล โดยการประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เสริมสร้างระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงานและการรายงานการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย สามารถแก้ปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง ชัดเจน และต่อเนื่อง สอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาพที่ ๓ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของสถานศึกษา

๑.๔ ครอบครัวยุโรป

ครอบครัวยุโรปหรือผู้ปกครองของประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษาดูแลตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นทางการศึกษา ดังนี้

๑) ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแล และประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษารวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา

๒) ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

๓) ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้การสนับสนุนและดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพรายบุคคล

๔) แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่น ของครอบครัวยุโรป

ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแล และประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษารวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา

ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุนและดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพรายบุคคล

แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

ภาพที่ ๔ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของครอบครัวยุโรป

๑.๕ เครือข่ายความร่วมมือ

เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วยบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่มีบทบาทที่สำคัญในการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นทางการศึกษา ดังนี้

๑) ตระหนักถึงปัญหาและสาเหตุของเด็กตกหล่นทางการศึกษา รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๒) ส่งเสริม สนับสนุนการค้นหาเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษา

๓) แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

๔) สนับสนุนและดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพรายบุคคล

๕) ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนัก รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา การพาบุตรหลานเข้าเรียนเมื่อมีอายุถึงเกณฑ์ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่น ของเครือข่ายความร่วมมือ

ตระหนักถึงปัญหาและสาเหตุของเด็กตกหล่นทางการศึกษา รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ส่งเสริม สนับสนุนการค้นหาเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษา

แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กตกหล่นหรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

สนับสนุนและดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพรายบุคคล

ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อประชาสัมพันธ์สร้างความตระหนัก รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา การพาบุตรหลานเข้าเรียนเมื่อมีอายุถึงเกณฑ์ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ภาพที่ ๕ แนวทางการป้องกันไม่ให้เด็กตกหล่นของเครือข่ายความร่วมมือ

๒. แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

แนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงานในภาพรวม และแนวทางที่จำแนกตามสาเหตุของปัญหาเด็กออกกลางคัน และจำแนกตามบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๕ ส่วน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครอง และเครือข่ายความร่วมมือ มีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ แนวทางภาพรวม

๒.๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา มีกระบวนการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง

๒) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือ แก้ปัญหา หรือส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่นได้โดยสะดวก

๓) พัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน” สำหรับป้องกันเด็กออกกลางคัน โดยการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กออกกลางคันที่เข้าถึงได้ง่าย ครอบคลุมทุกปัญหา และสาเหตุของการออกกลางคัน และสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูล (Data Management Center: DMC)

๔) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับกระทรวง กรม หน่วยงาน และจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) พร้อมทั้งวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๕) จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ปัญหการออกกลางคันที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน

๖) ส่งเสริมจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น (Flexibility of Education) เรียนแบบปรับระดับประคอง ปรับรูปแบบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับปัญหา และสาเหตุของผู้เรียนรายบุคคล เด็กสามารถเรียนร่วมกับการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวได้

๗) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมเฉพาะบุคคล (Individual Program) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา สาเหตุ ข้อจำกัด ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนกลุ่มที่ต้องป้องกัน เฝ้าระวังเด็กไม่ให้ออกกลางคัน และกลุ่มที่ต้องดูแลช่วยเหลือหลังจากที่กลับเข้าระบบการศึกษาแล้ว

๘) ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเชื่อมโยงกับการทำงานเพื่อปลูกฝังเด็กให้ค้นหาตนเอง มีประสบการณ์ในโลกความเป็นจริง โดยปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้อาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ทบทวนเนื้อหาวิชาการงานอาชีพแบบเดิมให้ทันกับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๙) จัดระบบการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะบุคคลโดยเน้นการปฏิบัติจริง อาจเริ่มนำร่องเฉพาะครูแนะแนว ก่อนได้

๑๐) ปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวให้เป็นแบบเชิงรุกที่เชื่อมโยงเด็ก เข้ากับการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการแนะแนวอาชีพในอนาคตที่เป็นแนวโน้มและทิศทางของโลก และตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล

๑๑) พัฒนาระบบการรับนักเรียนของโรงเรียนให้มีการสื่อสารสนเทศ ที่เพียงพอรายบุคคล มีการดำเนินงานติดตาม ดูแลช่วยเหลืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีการประเมิน ความเสี่ยงของเด็กก่อนเข้าเรียนแต่ละชั้นปีเพื่อให้มีข้อมูลในการเฝ้าระวัง ป้องกันเด็กเป็นรายบุคคล

๑๒) พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปลผลการดำเนินงานและการรายงาน การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน และแก้ปัญหาการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง

แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดนโยบายการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา มีกระบวนการดำเนินงานขับเคลื่อน
นโยบายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นปัจจุบัน
สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ แก้ปัญหา หรือส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่นต่อได้

พัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน” สำหรับป้องกัน
เด็กออกกลางคัน โดยการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กออกกลางคันที่เข้าถึงได้ง่าย
ครอบคลุมทุกปัญหาและสาเหตุของการออกกลางคัน และสามารถเชื่อมโยงกับ
ระบบฐานข้อมูล (Data Management Center : DMC)

สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับกระทรวง กรม หน่วยงาน และจัดทำบันทึก
ข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) พร้อมทั้งวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน
เพื่อป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคัน
ที่กลับเข้าระบบการศึกษา

จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหา
การออกกลางคันที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและสาเหตุการออกกลางคัน
ของนักเรียน

ส่งเสริมจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น (Flexibility of Education) เรียนแบบ
ประคับประคอง ปรับรูปแบบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
ที่สอดคล้องกับปัญหาและสาเหตุของผู้เรียนรายบุคคล เด็กสามารถเรียนร่วม
กับการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวได้

ภาพที่ ๖ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ต่อ)

ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมเฉพาะบุคคล (Individual Program)
เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา สาเหตุ ข้อจำกัด และความต้องการจำเป็น
ของผู้เรียนกลุ่มที่ต้องป้องกัน เฝ้าระวังเด็กไม่ให้ออกกลางคัน และกลุ่มที่ต้องดูแล
ช่วยเหลือหลังจากที่กลับเข้าระบบการศึกษาแล้ว

ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเชื่อมโยงกับการทำงานเพื่อปลูกฝังเด็กให้ค้นหาตนเอง
มีประสบการณ์ในโลกความเป็นจริง โดยปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ
หรือเรียนรู้อาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ทบทวนเนื้อหาวิชาการงานอาชีพแบบเดิม
ให้ทันกับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จัดระบบการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา
การวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะบุคคลโดยเน้นการปฏิบัติจริง
อาจเริ่มนำร่องเฉพาะครูแนะแนวก่อนได้

ปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวให้เป็นแบบเชิงรุกที่เชื่อมโยงเด็กเข้ากับ
การเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการแนะแนวอาชีพในอนาคตที่เป็นแนวโน้ม
และทิศทางของโลก และตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล

พัฒนาระบบการรับนักเรียนของโรงเรียนให้มีการสื่อสารสนเทศที่เพียงพอ
มีการดำเนินงานติดตาม ดูแลช่วยเหลืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง
มีการประเมินความเสี่ยงของเด็กก่อนเข้าเรียนแต่ละชั้นปีเพื่อให้มีข้อมูล
ในการเฝ้าระวัง ป้องกันเด็กเป็นรายบุคคล

พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปลผลการดำเนินงาน และการรายงาน
การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ให้สามารถส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหา
การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ ๗ แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดเป็นนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษา “ไม่มีเด็กออกกลางคัน” ให้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความจำเป็นของนักเรียน ผู้ปกครองและสภาพบริบทในพื้นที่

๒) ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๓) สืบรวจตรวจสอบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน เป็นรายบุคคล ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ แก้ปัญหา หรือส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่นได้โดยสะดวก

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน ดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาเป็นรายบุคคล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ช่วยเหลือการดำเนินงานของโรงเรียน ในสังกัดให้สามารถป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) ประสานงานการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่ และจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๗) ระดมทรัพยากร ทุนการศึกษา และระดมความคิดเห็น รวมทั้งความร่วมมือในการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

๘) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น (Flexibility of Education) เรียนแบบประคับประคองให้เด็กสามารถเรียนร่วมกับการทำงานช่วยเหลือครอบครัวได้

๙) ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมเฉพาะบุคคล (Individual Program) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๑๐) ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเชื่อมโยงกับการทำงานเพื่อปลูกฝังเด็กให้ค้นหาตนเอง มีประสบการณ์ในโลกความเป็นจริงโดยปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ หรือเรียนรู้อาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ทบทวนเนื้อหาวิชาการงานอาชีพแบบเดิมให้ทันกับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๑๑) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะบุคคล โดยเน้นการปฏิบัติจริงอาจเริ่มนำร่องเฉพาะครูแนะแนวก่อนได้

๑๒) สนับสนุนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวให้เป็นแบบ
เชิงรุกที่เชื่อมโยงผู้เรียนเข้ากับการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการแนะแนวอาชีพในอนาคตที่เป็นแนวโน้ม
และทิศทางของโลก ตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล

๑๓) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการประเมินความเสี่ยงของเด็กก่อนเข้าเรียน
เพื่อให้มีข้อมูลในการเฝ้าระวังเด็กเป็นรายบุคคลทุกระดับการศึกษา

แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กำหนดเป็นนโยบายระดับเขตพื้นที่การศึกษา “ไม่มีเด็กออกกลางคัน” ให้สอดคล้อง
กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความจำเป็นของนักเรียน
ผู้ปกครองและสภาพบริบทในพื้นที่

ส่งเสริม สนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการดำเนินงานป้องกันเฝ้าระวัง
เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

สำรวจตรวจสอบ และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล
ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง
สามารถส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือ แก้ปัญหา
หรือส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่นต่อได้โดยสะดวก

เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคัน
ที่กลับเข้าระบบการศึกษาเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับติดตาม ช่วยเหลือการดำเนินงานของโรงเรียน
ในสังกัดให้สามารถป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาเป็นรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสานงานการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่ และจัดทำบันทึกข้อตกลง
ความร่วมมือ (MOU) เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

ระดมทรัพยากร ทุนการศึกษา และระดมความคิดเห็น รวมทั้งความร่วมมือ
ในการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคัน
ที่กลับเข้าระบบการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

ภาพที่ ๘ แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ต่อ)

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น (Flexibility of Education)
เรียนแบบประคับประคองให้เด็กสามารถเรียนร่วมกับการทำงานช่วยเหลือครอบครัวได้

ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมเฉพาะบุคคล (Individual Program)
เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการจำเป็น
ของผู้เรียนรายบุคคล

ส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบเชื่อมโยงกับการทำงานเพื่อปลูกฝังเด็กให้ค้นหาตนเอง
มีประสบการณ์ในโลกความเป็นจริง โดยปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ
หรือเรียนรู้อาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ทบทวนเนื้อหาวิชาการงานอาชีพแบบเดิม
ให้ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะ
ในการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะบุคคล
โดยเน้นการปฏิบัติจริงอาจเริ่มนำร่องเฉพาะครูแนะแนวก่อนได้

สนับสนุนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวให้เป็น
แบบเชิงรุกที่เชื่อมโยงผู้เรียนเข้ากับการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการแนะแนวอาชีพ
ในอนาคตที่เป็นแนวโน้มและทิศทางของโลก ตอบสนองการเรียนรู้ของเด็ก
เป็นรายบุคคล

ส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตามการประเมินความเสี่ยงของเด็กก่อนเข้าเรียน
เพื่อให้มีข้อมูลในการฝึกระวังเด็กเป็นรายบุคคลทุกระดับการศึกษา

ภาพที่ ๙ แนวทางภาพรวมการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑.๓ สถานศึกษา

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายสำนักเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “ไม่มีเด็กออกกลางคัน” เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๒) สำรวจตรวจสอบ และนำเข้าสู่ข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือ แก้ปัญหา หรือส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่นต่อได้โดยสะดวก

๓) สำรวจความคลาดแคลน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล ดำเนินการสนับสนุนการระดมทรัพยากร การจัดหาทุนการศึกษา ระดมความคิดเห็น รวมทั้งความร่วมมือในการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

๔) ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาเป็นรายบุคคลอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ครอบคลุมและทั่วถึงนักเรียนทุกคน

๕) ประสานงานการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่ และจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๖) ปรับหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น (Flexibility of Education) เรียนแบบประคับประคองให้เด็กสามารถเรียนร่วมกับการทำงานช่วยเหลือครอบครัวมากยิ่งขึ้น อาจเป็นการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning)

๗) ครูควรจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมเฉพาะบุคคล (Individual Program) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการจำเป็นของนักเรียนเป็นรายบุคคล

๘) จัดการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงการทำงานเพื่อปลูกฝังเด็กให้ค้นหาตนเอง มีประสบการณ์ในโลกความเป็นจริง โดยปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติหรือเรียนรู้อาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ทบทวนเนื้อหาวิชาการงานอาชีพแบบเดิมให้ทันกับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๙) จัดระบบการประเมินและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะบุคคล โดยเน้นการปฏิบัติจริง อาจเริ่มนำร่องเฉพาะครูแนะแนวก่อนได้

๑๐) ปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวให้เป็นแบบเชิงรุกที่เชื่อมโยงเด็กเข้ากับการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการแนะแนวอาชีพในอนาคตที่เป็นแนวโน้มและทิศทางของโลก ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๑๑) ปรับระบบการรับนักเรียนโดยให้มีขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยงของเด็กก่อนเข้าเรียนเพื่อรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล และเพื่อให้มีข้อมูลในการเฝ้าระวังเด็กเป็นรายบุคคล

๑๒) พัฒนาและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน และการรายงาน
การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ให้สามารถส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหาการดำเนินงาน
อย่างต่อเนื่อง

แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสถานศึกษา

กำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายสำนักเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “ไม่มีเด็กออกกลางคัน” เพื่อป้องกัน เฝ้าระวัง
เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

สำรวจตรวจสอบ และนำเข้าข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ถูกต้อง
เป็นปัจจุบัน สามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถส่งต่อข้อมูล
ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ แก้ปัญหา หรือส่งต่อไปยัง
สถานศึกษาอื่นต่อไปได้โดยสะดวก

สำรวจความคลาดแคลน ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล
ดำเนินการสนับสนุนการระดมทรัพยากร การจัดหาทุนการศึกษา ระดมความคิดเห็น
รวมทั้งความร่วมมือในการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับ
ความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการสร้างเครือข่าย
ความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อป้องกัน เฝ้าระวัง
เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
เป็นรายบุคคลอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง ครอบคลุมและทั่วถึงนักเรียนทุกคน

ประสานงานการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับพื้นที่ และจัดทำบันทึกข้อตกลง
ความร่วมมือ (MOU) เพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

ปรับหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น
(Flexibility of Education) เรียนแบบประคับประคองให้เด็กสามารถเรียนร่วมกับการ
ทำงานช่วยเหลือครอบครัวมากยิ่งขึ้น อาจเป็นการเรียนแบบผสมผสาน

ภาพที่ ๑๐ แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสถานศึกษา

แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสถานศึกษา (ต่อ)

ครูควรจัดการเรียนรู้เป็นโปรแกรมเฉพาะบุคคล (Individual Program)
เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการจำเป็น
ของนักเรียนเป็นรายบุคคล

จัดการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงการทำงานเพื่อปลูกฝังเด็กให้ค้นหาตนเอง
มีประสบการณ์ในโลกความเป็นจริง โดยปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติ
หรือเรียนรู้อาชีพต่างๆ อย่างหลากหลาย ทบทวนเนื้อหาวิชาการงานอาชีพแบบเดิม
ให้ทันกับยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จัดระบบการประเมินและพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะ
ในการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะบุคคล
โดยเน้นการปฏิบัติจริง อาจเริ่มนำร่องเฉพาะครูแนะแนวก่อนได้

ปรับปรุงแบบการจัดการเรียนรู้วิชาแนะแนวให้เป็นแบบเชิงรุกที่เชื่อมโยงเด็ก
เข้ากับการเรียนรู้ที่มีความหมาย มีการแนะแนวอาชีพในอนาคตที่เป็นแนวโน้ม
และทิศทางของโลก ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ปรับระบบการรับนักเรียนโดยให้มีขั้นตอนในการประเมินความเสี่ยง
ของเด็กก่อนเข้าเรียนเพื่อรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล และเพื่อให้มีข้อมูล
ในการเฝ้าระวังเด็กเป็นรายบุคคล

พัฒนาและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปลผลการดำเนินงาน และการรายงาน
การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ให้สามารถส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหา
การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ ๑๑ แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของสถานศึกษา

๒.๑.๔ ครอบครัว ผู้ปกครอง

ครอบครัวและผู้ปกครอง มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา ดังนี้

๑) ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแล และประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษารวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชน ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา

๒) ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

๓) ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้การสนับสนุน และดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพรายบุคคล

๔) แจ้งข้อมูลโรงเรียนและที่อยู่ปลายทางของนักเรียนและผู้ปกครอง ก่อนการย้ายถิ่นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๕) แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กออกกลางคัน หรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสม ผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อติดตาม ดูแลช่วยเหลือให้กลับเข้าระบบการศึกษา

๖) ร่วมพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้มีความเข้มแข็ง และสร้างองค์ความรู้ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนที่กลับเข้าระบบการศึกษา และเด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะหลุดจากระบบการศึกษา

๗) เฝ้าระวัง ติดตาม และดูแลช่วยเหลือบุตรหลานที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะหลุดจากระบบการศึกษาโดยการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว ประสานความร่วมมือกับโรงเรียนผ่านครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนว

แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของครอบครัว ผู้ปกครอง

ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแล
และประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้าระบบการศึกษา รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจ
กับบุคคลและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา

ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนในการปฏิบัติ
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุน
และดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับ
อย่างมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพรายบุคคล

แจ้งข้อมูลโรงเรียนและที่อยู่ปลายทางของนักเรียนและผู้ปกครอง
ก่อนการย้ายถิ่นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดตาม ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กออกกลางคัน หรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษา
ที่เหมาะสม ผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว
เพื่อติดตามดูแลช่วยเหลือให้กลับเข้าระบบการศึกษา

ร่วมพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครองให้มีความเข้มแข็ง และสร้างองค์ความรู้
ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนที่กลับเข้าระบบการศึกษา
และเด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะหลุดจากระบบการศึกษา

เฝ้าระวัง ติดตาม และดูแลช่วยเหลือบุตรหลานที่มีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะหลุด
จากระบบการศึกษาโดยการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว ประสานความร่วมมือ
โรงเรียนผ่านครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา หรือครูแนะแนว

ภาพที่ ๑๒ แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของครอบครัว ผู้ปกครอง

๒.๑.๕ เครือข่ายความร่วมมือ

เครือข่ายความร่วมมือ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาให้สามารถเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เต็มตามศักยภาพรายบุคคล ดังนี้

๑) พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้บุคคล หน่วยงานและองค์กรในกำกับระดับพื้นที่ที่สามารถดำเนินงานป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

๒) ประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาเพื่อป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๓) ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และเสาะหาแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน ดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๔) สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้บริการนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพหรือมีความพิการ ให้ผู้เรียนสามารถช่วยตนเองเบื้องต้น และฝึกอาชีพเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

๕) เสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กหรือบุตรหลาน ให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งการเรียนรู้โทษภัยของยาเสพติด หรือความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัย การจราจร เพื่อป้องกันอันตรายจากภัยคุกคามทุกด้าน

๖) ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ ตัวเด็กผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อป้องกันและฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

๗) ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ความรู้ ถ่ายทอดประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น ในรูปของปราชญ์ชาวบ้านเพื่อสร้างความตระหนัก รักษาท้องถิ่นและพัฒนาตนเองจนสำเร็จการศึกษา ขั้นพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนของตนต่อไป

๘) ส่งเสริม สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรวมถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา การป้องกันและฝ้าระวัง เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของเครือข่ายความร่วมมือ

แนวทางการดำเนินงาน เสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้บุคคล
หน่วยงาน และองค์กรในกำกับระดับพื้นที่ที่สามารถดำเนินงานป้องกัน เฝ้าระวัง
เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพ

ประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาเพื่อป้องกัน เฝ้าระวัง
เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

ลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล
และเสาะหาแนวทางในการดำเนินงานป้องกันและเฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน
ดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้บริการนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพหรือมีความพิการ
ให้ผู้เรียนสามารถช่วยตนเองเบื้องต้น และฝึกอาชีพเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต
ได้อย่างมีความสุข

เสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กหรือบุตรหลาน
ให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้งการเรียนรู้โทษภัยของยาเสพติด หรือความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยการจราจร เพื่อป้องกันอันตรายจากภัยคุกคามทุกด้าน

ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวเด็ก
ผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว เพื่อป้องกันและเฝ้าระวัง
เด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา

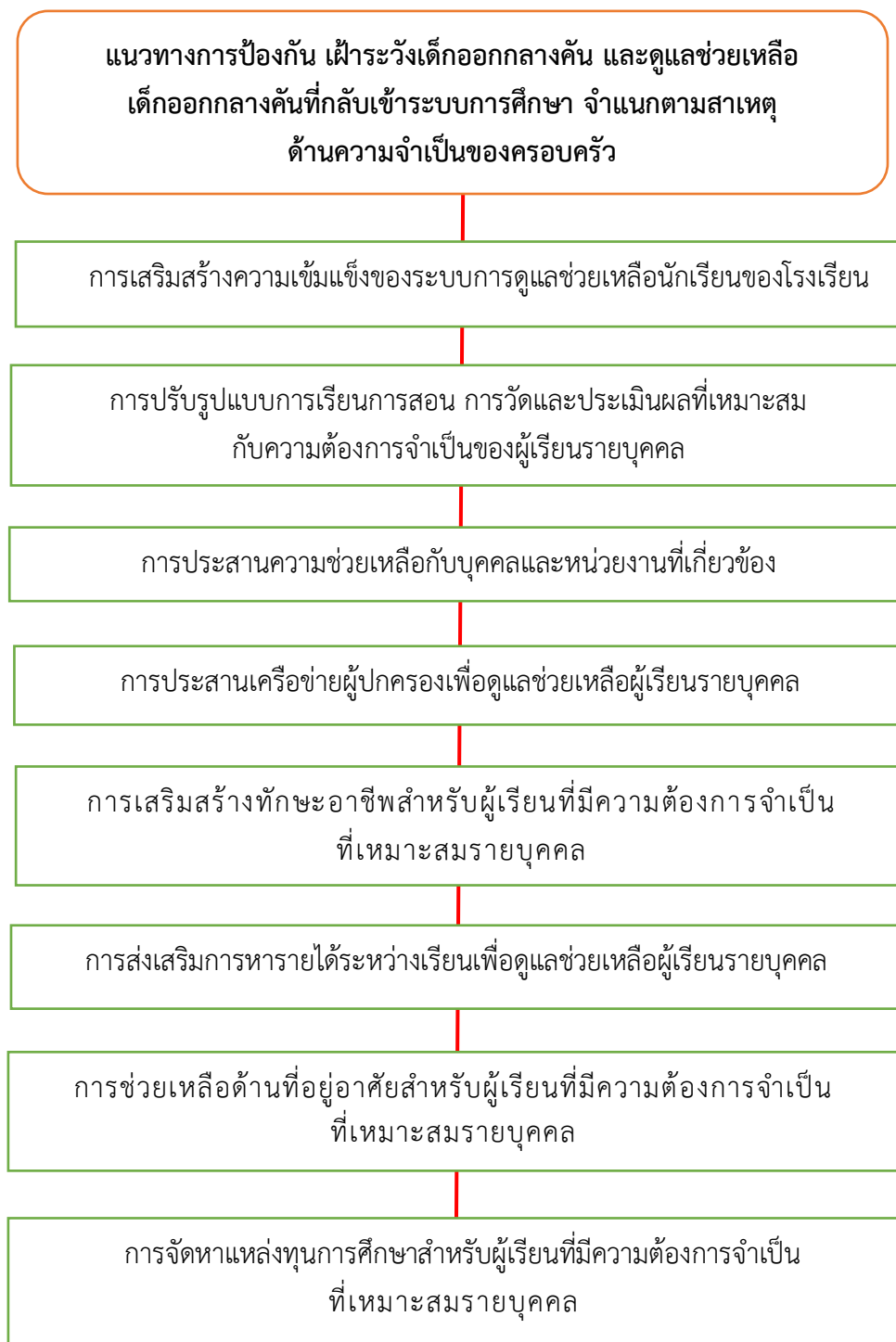
ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ความรู้ ถ่ายทอดประวัติศาสตร์วัฒนธรรมท้องถิ่น
ในรูปของปราชญ์ชาวบ้านเพื่อสร้างความตระหนัก รักษาท้องถิ่นและพัฒนาตนเอง
จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาชุมชนของตนต่อไป

ส่งเสริม สนับสนุน และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความตระหนักรวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ภายในชุมชนเกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา การป้องกันและเฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน
และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา และการปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ภาพที่ ๑๓ แนวทางภาพรวมการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
ของเครือข่ายความร่วมมือ

ภาพที่ ๑๔ แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้านความจำเป็นของครอบครัว

๒.๒.๒ ย้ายถิ่นที่อยู่

๑) พฤติกรรม เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากการย้ายถิ่นที่อยู่ คือ เด็กที่ย้ายติดตามผู้ปกครอง ย้ายที่อยู่อาศัยจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาคือเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

๒.๒) การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๓) การประสานโรงเรียนปลายทาง ส่งต่อ ติดตามเอกสารการส่งตัวนักเรียนและหลักฐานผลการเรียน พร้อมเชื่อมโยงข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์

๒.๔) การปรับปรุงข้อมูลในระบบ Data Management Center: DMC ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

๒.๕) การประสานความช่วยเหลือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านการย้ายถิ่นที่อยู่

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม
กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

การประสานโรงเรียนปลายทาง ส่งต่อ ติดตามเอกสารการส่งตัวนักเรียน
และหลักฐานผลการเรียน พร้อมเชื่อมโยงข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์

การปรับปรุงข้อมูลในระบบ Data Management Center : DMC
ให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

การประสานความช่วยเหลือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ ๑๕ แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้าน การย้ายถิ่นที่อยู่

๒.๒.๓ รายได้ไม่เพียงพอ

๑) พฤติกรรม เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากรายได้ไม่เพียงพอ คือ เด็กที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพที่มีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน ขาดแคลนเสื้อผ้า อาหาร รวมทั้งการขาดผู้อุปการะดูแลค่าเล่าเรียน ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียน

๒.๒) การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม
กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๓) การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็ก
การศึกษาภาคบังคับทุกคนเพื่อช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

๒.๔) การจัดหาแหล่งทุนการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น
ที่เหมาะสมรายบุคคล

๒.๕) การเสริมสร้างทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น
ที่เหมาะสมรายบุคคล

๒.๖) การส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
รายบุคคล

แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านรายได้ไม่เพียงพอ

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การปรับรูปแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม
กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

การสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันสำหรับเด็กการศึกษา
ภาคบังคับทุกคน เพื่อช่วยบรรเทาค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

การจัดหาแหล่งทุนการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น
ที่เหมาะสมรายบุคคล

การเสริมสร้างทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น
ที่เหมาะสมรายบุคคล

การส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล

ภาพที่ ๑๖ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนก
ตามสาเหตุ ด้านรายได้ไม่เพียงพอ

๒.๒.๔ ปัญหาสุขภาพหรือความพิการ

๑) **พฤติกรรม** เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากปัญหาด้านสุขภาพร่างกายหรือความพิการ คือ เด็กที่มีโรคประจำตัว หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง เป็นโรคติดต่อหรือโรคร้ายแรงที่ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาศึกษาหรือเรียนต่อได้ หรือเด็กที่มีความพิการทั้ง ๙ ประเภท ได้แก่ ๑) บกพร่องทางการเห็น ๒) บกพร่องทางการได้ยิน ๓) บกพร่องทางสติปัญญา ๔) บกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ ๕) ปัญหาทางการเรียนรู้ ๖) บกพร่องทางการพูดและภาษา ๗) ปัญหาทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ ๘) ออทิสติก และ ๙) พิการซ้ำซ้อน ส่งผลกระทบทำให้เด็กไม่สามารถเข้ารับการศึกษาศึกษาหรือเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การพัฒนา และแก้ปัญหามาตรฐานการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๒) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

๒.๓) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ ความพิการหรือขั้นตอนและกระบวนการช่วยเหลือ จัดทำ สนับสนุนเบี้ยยังชีพ รวมทั้งการส่งเสริมสวัสดิภาพ และสวัสดิการผู้เรียนรายบุคคล

๒.๔) การสนับสนุนสื่อส่งเสริมพัฒนาการ แก้ปัญหา รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีสำหรับแก้ปัญหาและช่วยเหลือความพิการแต่ละประเภท และการทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันสุขภาพให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๕) การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๖) การประสานบุคคลและหน่วยงานทางสาธารณสุข โรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

แนวทางการป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านปัญหาสุขภาพหรือความพิการ

การพัฒนา และแก้ปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพื่อพัฒนาผู้เรียน
ให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพ ความพิการ หรือขั้นตอน
และกระบวนการช่วยเหลือ จัดหา สนับสนุนเบี้ยยังชีพ รวมทั้งการส่งเสริมสวัสดิภาพ
และสวัสดิการผู้เรียนรายบุคคล

การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาการ แก้ปัญหา รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก
หรือเทคโนโลยีสำหรับแก้ปัญหาและช่วยเหลือความพิการแต่ละประเภท
และการทำประกันอุบัติเหตุหรือประกันสุขภาพให้สอดคล้อง
กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

การปรับรูปแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม
กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

การประสานบุคคลและหน่วยงานทางสาธารณสุข โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อดูแลช่วยเหลือ
ผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

ภาพที่ ๑๗ แนวทางการป้องกัน ฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้านปัญหาสุขภาพหรือความพิการ

๒.๒.๕ ปัญหาความประพฤติดและการปรับตัว

๑) พฤติกรรม เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากปัญหาความประพฤติดและการปรับตัว คือ เด็กที่มีความประพฤติดและปฏิบัติตัวขัดกับระเบียบของสถานศึกษา ไม่สามารถปรับสภาพตัวเองให้เข้ากับสังคมหรือสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน หรือมีปัญหากับครูผู้สอน หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ต้องคดี ชู้สาว หรือมีคู่ครอง ส่งผลกระทบให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

๒.๒) การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๓) การส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา และนักจิตวิทยาให้มีความรู้ และทักษะการป้องกัน ฝ่าละออง พิษ และแก้ปัญหาพฤติกรรมและการปรับตัวของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๔) การประสานบุคคลและหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบ เพื่ออำนวยความสะดวกและดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถศึกษาต่อที่สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียนรายบุคคล

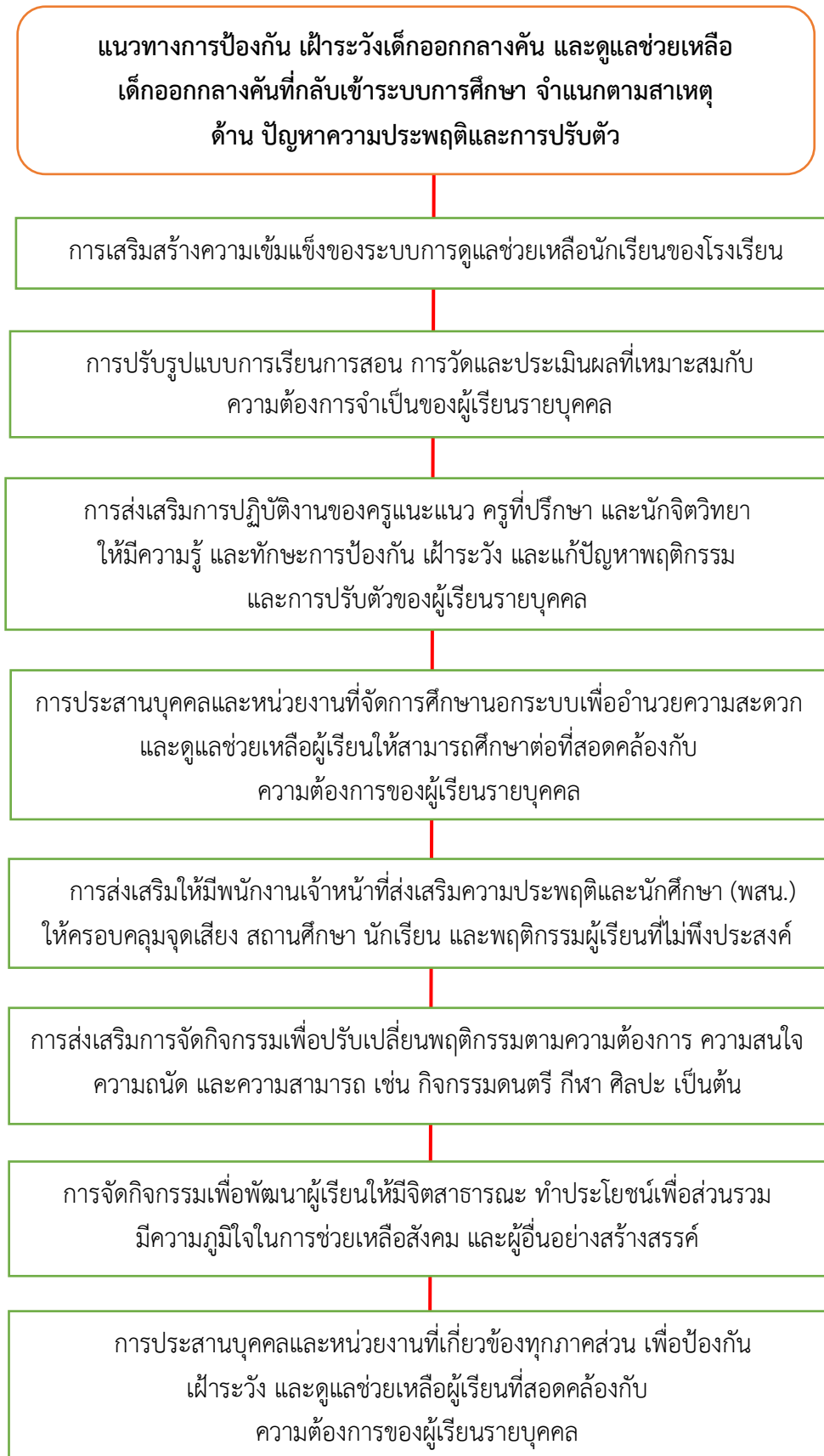
๒.๕) การส่งเสริมให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤติดและนักศึกษา (พสน.) ให้ครอบคลุมจุดเสี่ยง สถานศึกษา นักเรียน และพฤติกรรมผู้เรียนที่ไม่พึงประสงค์

๒.๖) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถ เช่น กิจกรรมดนตรี กีฬา ศิลปะ เป็นต้น

๒.๗) การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีความภูมิใจในการช่วยเหลือสังคม และผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

๒.๘) การประสานบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อป้องกัน ฝ่าละออง พิษ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล เช่น บุคคล และหน่วยงานทางสาธารณสุข องค์การศาสนา สถานีตำรวจ หรือสหวิชาชีพ เป็นต้น

ภาพที่ ๑๘ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละอองเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้าน ปัญหาความประพฤติและการปรับตัว

๒.๒.๖ ผลกระทบจาก COVID - ๑๙

๑) พฤติกรรม เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากผลกระทบจาก COVID - ๑๙ คือ เด็กหรือครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID - ๑๙ ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษหรือเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒.๒) การดำเนินการแก้ปัญหาความภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตามปัญหาและความต้องการรายบุคคล โดยการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือการสอนซ่อมเสริม

๒.๓) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน โดยการดูแลติดตาม ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดของครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา

๒.๔) การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน พร้อมป้กหมุดระบุปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๒.๕) การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคลและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละออง ด้งตดตาม และช่วยเหลือเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้าน ผลกระทบจาก COVID - ๑๙

การปรับปรุงแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับ
ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคล สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การดำเนินการแก้ปัญหาความภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตามปัญหา
และความต้องการรายบุคคล โดยการจัดการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือการสอนซ่อมเสริม

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
โดยการดูแลติดตาม ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดของครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษา

การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน พร้อมป้กหมุ่ระบุปัญหา
และความต้องการของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
เป็นรายบุคคล

การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม
กับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนรายบุคคลและสอดคล้อง
กับสถานการณ์ปัจจุบัน

ภาพที่ ๑๙ แนวทางการป้องกัน ฝุ่นละออง ด้งตดตาม และช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้านผลกระทบจาก COVID - ๑๙

๒.๒.๗ เสี่ยงต่อการกระทำผิด

๑) **พฤติกรรม** เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากการเสี่ยงต่อการกระทำผิด คือ เด็กที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงยาเสพติด พักอาศัยอยู่ในแหล่งอบายมุขที่อาจส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาระดับหรือเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยการสอดแทรกบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน

๒.๒) การส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยยาเสพติดและอบายมุข

๒.๓) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

๒.๔) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด เช่น กิจกรรมครู D.A.R.E. กิจกรรมกีฬา กิจกรรมค่ายคุณธรรม หรือกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ เป็นต้น

๒.๕) การส่งเสริมให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา (พสน.) ให้ครอบคลุมจุดเสี่ยง สถานศึกษา นักเรียน และพฤติกรรมผู้เรียนที่ไม่พึงประสงค์

๒.๖) การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานศึกษาที่สามารถรับผู้เรียนมาพักนอนเพื่อป้องกัน และนำผู้เรียนออกจากจุดเสี่ยงก่อนที่จะเกิดปัญหากับผู้เรียน

๒.๗) การประสานขอความร่วมมือกับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกัน และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน หรืออาจนำผู้เรียนออกจากจุดเสี่ยงก่อนที่จะเกิดปัญหากับผู้เรียน

แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านเสี่ยงต่อการกระทำผิด

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยการสอดแทรกบูรณาการ
ในการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน

การส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย
และอบายมุข

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด เช่น กิจกรรมครู D.A.R.E.
กิจกรรมกีฬา กิจกรรมค่ายคุณธรรม หรือกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ เป็นต้น

การส่งเสริมให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักศึกษา (พสน.)
ให้ครอบคลุมจุดเสี่ยง สถานศึกษา นักเรียน และพฤติกรรมผู้เรียนที่ไม่พึงประสงค์

การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานศึกษาที่สามารถรับผู้เรียน
มาพักนอนเพื่อป้องกัน และนำผู้เรียนออกจากจุดเสี่ยงก่อนที่จะเกิดปัญหากับผู้เรียน

การประสานขอความร่วมมือกับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อป้องกัน และดูแลช่วยเหลือผู้เรียน หรืออาจนำผู้เรียนออกจากจุดเสี่ยง
ก่อนที่จะเกิดปัญหากับผู้เรียน

ภาพที่ ๒๐ แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้าน เสี่ยงต่อการกระทำผิด

๒.๒.๘ การคมนาคมไม่สะดวก

๑) **พฤติกรรม** เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากการคมนาคมไม่สะดวก คือ เด็กที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีระยะทางไกลจากสถานศึกษาหรืออยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกล พื้นที่ป่าเขา เกาะ แก่ง รอยตะเข็บชายแดน ไม่สะดวกในการเดินทาง ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาคือ หรือเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนในสถานศึกษาใกล้ที่พักอาศัย โดยการพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพพร้อมในการพัฒนาคุณภาพและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด

๒.๒) การสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและเตรียมความพร้อมรองรับและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

๒.๓) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดหาพาหนะในการรับ – ส่งผู้เรียน ให้สามารถเดินทางไปโรงเรียนด้วยความสะดวกและปลอดภัย

๒.๔) การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไป – กลับโรงเรียน อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

๒.๕) การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาสถานศึกษาที่สามารถรับผู้เรียนมาพักนอนเพื่อบรรเทาค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้เรียนและผู้ปกครอง

แนวทางการป้องกัน ฝ่ำระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านการคมนาคมไม่สะดวก

การส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนในสถานศึกษาใกล้ที่พักอาศัย
โดยการพัฒนาศูนย์การศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพพร้อมในการพัฒนาคุณภาพ
และดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด

การสร้างเครือข่ายของสถานศึกษาในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อพัฒนาคุณภาพ
สถานศึกษาและเตรียมความพร้อมรองรับและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ตามความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

การส่งเสริม สนับสนุนการจัดหาพาหนะในการรับ - ส่งผู้เรียนให้สามารถเดินทาง
ไปโรงเรียนด้วยความสะดวกและปลอดภัย

การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
ไป - กลับโรงเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศูนย์การศึกษาที่สามารถรับผู้เรียนมาพักนอน
เพื่อบรรเทาค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของผู้เรียนและผู้ปกครอง

ภาพที่ ๒๑ แนวทางการป้องกัน ฝ่ำระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้านคมนาคมไม่สะดวก

๒.๒.๙ สมรส

๑) **พฤติกรรม** เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากปัญหาการสมรส คือ เด็กที่สมรสแล้วเป็นปัญหาส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ สุขศึกษา และเพศศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในดูแลรักษาสุขภาพตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ รวมทั้งมีความรู้ และพฤติกรรมที่เหมาะสมด้านเพศศึกษา

๒.๒) การส่งเสริม สนับสนุนระบบการแนะแนวที่ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งการปฏิบัติตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่นที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

๒.๓) การส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยการติดตาม ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

๒.๔) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

๒.๕) การปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ ด้านสมรส

การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขศึกษา และเพศศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในดูแลรักษาสุขภาพตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ รวมทั้ง มีความรู้และพฤติกรรมที่เหมาะสมด้านเพศศึกษา

การส่งเสริม สนับสนุนระบบการแนะแนวที่ถูกต้อง เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล รวมทั้งการปฏิบัติตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่นที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

การส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยการติดตาม ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

ภาพที่ ๒๒ แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้านสมรส

๒.๒.๑๐ ผลการเรียนรู้

๑) พฤติกรรม เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากปัญหาผลการเรียน คือ เด็กที่ติด ๐, ร, มส. สะสมจนเป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลให้สอดคล้อง เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

๒.๒) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

๒.๓) การจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนตามความถนัด เช่น ดนตรี กีฬา งานอาชีพ เทคโนโลยี เป็นต้น

๒.๔) การเพิ่มโอกาสทางการเรียนโดยการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนรายบุคคล รวมทั้งการเทียบโอนประสบการณ์และผลการเรียน

แนวทางการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านผลการเรียน

การปรับปรุงหลักสูตร โครงสร้างเวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้
และการวัดประเมินผลให้สอดคล้อง เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

การจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน
ตามความถนัดเช่น ดนตรี กีฬา งานอาชีพ เทคโนโลยี เป็นต้น

การเพิ่มโอกาสทางการเรียนโดยการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับ
ความต้องการ จำเป็นของนักเรียนรายบุคคล รวมทั้งการเทียบโอนประสบการณ์
และผลการเรียน

ภาพที่ ๒๓ แนวทางการป้องกัน ฝึกระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้าน ผลการเรียนรู้

๒.๒.๑๑ ผู้ปกครองไม่ใส่ใจ

๑) พฤติกรรม เด็กออกกลางคันที่มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองไม่ใส่ใจ คือ เด็กที่ผู้ปกครองไม่สนใจ ปล่อยปละละเลย ไม่ให้ความสำคัญกับบุตรหลาน ส่งผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้ารับการศึกษารหัสหรือเรียนต่อได้

๒) แนวทาง

๒.๑) การประสานงานบุคคล หรือองค์กรเอกชน องค์กรศาสนา สถานสงเคราะห์ มูลนิธิในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

๒.๒) การสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการบังคับใช้พระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือ
เด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา จำแนกตามสาเหตุ
ด้านผู้ปกครองไม่ใส่ใจ

การประสานงานบุคคล หรือองค์กรเอกชน องค์กรศาสนา สถานสงเคราะห์
มูลนิธิในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

การสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ และการบังคับใช้พระราชบัญญัติ
การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ภาพที่ ๒๔ แนวทางการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กออกกลางคัน และดูแลช่วยเหลือเด็กออกกลางคันที่กลับเข้าระบบการศึกษา
จำแนกตามสาเหตุ ด้านผู้ปกครองไม่ใส่ใจ

๓. แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

แนวทางการดำเนินงานเพื่อติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
จำแนกตามบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๕ ส่วน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครอง และเครือข่ายความร่วมมือ มีรายละเอียด
ดังนี้

๓.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงาน
เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น และออกกลางคัน รวมทั้งกำหนด
กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายให้ชัดเจน และเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับกระทรวง กรม รวมทั้งระดับหน่วยงานในพื้นที่
เพื่อช่วยติดตาม ค้นหา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคันให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน

๓) จัดทำแนวทางการปฏิบัติให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับส่วนกลาง
และระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด หรือระดับพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

๔) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล
ในการส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่น รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่นและออกกลางคัน
ที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวกและปลอดภัย

๕) พัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน” สำหรับติดตาม ค้นหา
เด็กตกหล่นและออกกลางคัน โดยการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่นและออกกลางคัน
ที่เข้าถึงได้ง่าย ครอบคลุมทุกปัญหาและสาเหตุและสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูล (Data
Management Center: DMC)

๖) สร้างความเข้าใจ และบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ. ๒๕๔๕ อย่างทั่วถึง

๗) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณโครงการอาหารกลางวันให้ครอบคลุม
นักเรียน จนจบการศึกษาภาคบังคับ

๘) ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานระบบการแนะแนวการศึกษา การส่งต่อ และการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

๙) พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปรายงานผลการค้นหา ติดตาม
เด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดนโยบายการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น และออกกลางคัน
รวมทั้งกำหนดกระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายให้ชัดเจน
และเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

สร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับกระทรวง กรม รวมทั้งระดับหน่วยงาน
ในพื้นที่ เพื่อช่วยติดตาม ค้นหา เด็กตกหล่น และเด็กออกกลางคันให้ครอบคลุม
ทุกภาคส่วน

จัดทำแนวทางปฏิบัติให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับส่วนกลาง
และระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด หรือระดับพื้นที่ให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน
ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล
ในการส่งต่อไปยังสถานศึกษาอื่น รวมทั้งการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่น
และออกกลางคัน ที่เข้าถึงได้ง่าย สะดวกและปลอดภัย

พัฒนาและปรับปรุงแอปพลิเคชัน “พาน้องกลับมาเรียน” สำหรับติดตาม ค้นหา
เด็กตกหล่นและออกกลางคัน โดยการเพิ่มช่องทางการแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่นและ
ออกกลางคันที่เข้าถึงได้ง่าย ครอบคลุมทุกปัญหาและสาเหตุและสามารถเชื่อมโยงกับ
ระบบฐานข้อมูล (Data Management Center : DMC)

สร้างความเข้าใจ และบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ. ๒๕๔๕ อย่างทั่วถึง

ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสรรงบประมาณโครงการอาหารกลางวัน
ให้ครอบคลุมนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานระบบการแนะแนวการศึกษา การส่งต่อ
และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปละรายงานผลการค้นหา ติดตาม
เด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ภาพที่ ๒๕ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

๑) กำหนดนโยบายการดำเนินงานค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับสภาพปัญหาของเด็ก ชุมชนและบริบทในพื้นที่

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือศูนย์ประสานงานเพื่อรับผิดชอบค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๓) จัดทำคู่มือ หรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาแก่สถานศึกษาในสังกัดอย่างทั่วถึงและครอบคลุม ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง

๔) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

๕) ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

๖) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และนำเข้าในระบบสารสนเทศของผู้เรียนที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

๗) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะด้านติดตามเด็กตกหล่น และออกกลางคัน

๘) ส่งเสริม สนับสนุนระบบการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ดูแลช่วยเหลือ และประสานงานส่งต่อนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

๙) พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปและรายงานผลการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กำหนดนโยบายการดำเนินงานค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับ
เข้าสู่ระบบการศึกษาที่สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับสภาพปัญหาของเด็ก ชุมชนและบริบทในพื้นที่

แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือศูนย์ประสานงานเพื่อรับผิดชอบค้นหา
ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

จัดทำคู่มือ หรือแนวปฏิบัติในการดำเนินงานค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น
และออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาแก่สถานศึกษาในสังกัดอย่างทั่วถึง
และครอบคลุม ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง

สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น
และออกกลางคัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และนำเข้าในระบบสารสนเทศของผู้เรียนที่ถูกต้อง
เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โดยเฉพาะด้านติดตามเด็กตกหล่น และออกกลางคัน

ส่งเสริม สนับสนุนระบบการแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด
ดูแลช่วยเหลือ และประสานงานส่งต่อนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

พัฒนาระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปและรายงานผลการค้นหา ติดตาม
เด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ภาพที่ ๒๖ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓.๓ สถานศึกษา

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

- ๑) กำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายสำนักเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาทุกคน
- ๒) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สถานีตำรวจ ทิมสหวิชาชีพ เป็นต้น
- ๓) ติดตาม ประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น และออกกลางคัน
- ๔) สร้างความเข้าใจและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ กับผู้ปกครองอย่างจริงจัง
- ๕) จัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบันสามารถนำเข้าไปในระบบสารสนเทศของหน่วยงานต้นสังกัด
- ๖) เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน รวมทั้งการติดตามการดำเนินการส่งต่อนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น
- ๗) ส่งเสริมระบบการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ และส่งต่อนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ
- ๘) พัฒนาและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน และการรายงานการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ให้สามารถส่งเสริม สนับสนุนและแก้ปัญหาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของสถานศึกษา

กำหนดแนวทางการดำเนินการตามนโยบายสำนักเขตพื้นที่การศึกษาและ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น
และออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาทุกคน

ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น
และออกกลางคันในพื้นที่

ติดต่อ ประสานงานกับผู้ปกครอง เพื่อค้นหา ติดตามเด็กตกหล่น และออกกลางคัน

สร้างความเข้าใจและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ. ๒๕๔๕ กับผู้ปกครองอย่างจริงจัง

จัดทำข้อมูลสารสนเทศเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน
สามารถนำเข้าไปในระบบสารสนเทศของหน่วยงานต้นสังกัด

เสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
รวมทั้งการติดตามการดำเนินการส่งต่อนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น

ส่งเสริมระบบการแนะแนวการศึกษาของโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ
และส่งต่อนักเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ

พัฒนาและดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม สรุปผลการดำเนินงาน และการรายงาน
การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ให้สามารถส่งเสริม
สนับสนุนและแก้ปัญหาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ ๒๗ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของสถานศึกษา

๓.๔ ครอบครัวยุโรป

ครอบครัวยุโรป และผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อค้นหา ติดตาม เด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ดังนี้

๑) ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแล และประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษารวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา

๒) ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

๓) ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุนและดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เติบโตตามศักยภาพรายบุคคล

แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของครอบครัวยุโรป

ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลานที่อยู่ในความดูแล และประชากรวัยเรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษารวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา

ศึกษาทำความเข้าใจและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมถึงการแนะนำสร้างความเข้าใจกับบุคคลและชุมชนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ

ร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ให้การสนับสนุนและดูแลช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้ผู้เรียนสามารถศึกษาจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ เติบโตตามศักยภาพรายบุคคล

ภาพที่ ๒๘ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของครอบครัวยุโรป

๓.๕ เครือข่ายความร่วมมือ

- ๑) ตระหนักถึงปัญหา และสาเหตุของเด็กตกหล่น และออกกลางคัน รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการศึกษา และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
- ๒) ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือในการค้นหา ติดตาม รวมทั้งแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่น และออกกลางคันอย่างต่อเนื่องจริงจัง
- ๓) ส่งต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาทุกสังกัดเพื่อแก้ปัญหาเด็กตกหล่นและออกกลางคัน
- ๔) แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กตกหล่น หรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ของเครือข่ายความร่วมมือ

ตระหนักถึงปัญหา และสาเหตุของเด็กตกหล่น และออกกลางคัน
รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการศึกษา และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความร่วมมือในการค้นหา ติดตาม
รวมทั้งแจ้งข้อมูลเด็กตกหล่น และออกกลางคันอย่างต่อเนื่องจริงจัง

ส่งต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาทุกสังกัด
เพื่อแก้ปัญหาเด็กตกหล่นและออกกลางคัน

แจ้งข้อมูลเมื่อพบเด็กตกหล่น หรือเด็กที่อยู่ในวัยเรียนแต่ไม่ได้รับการศึกษา
ที่เหมาะสมผ่านช่องทางและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว

ภาพที่ ๒๙ แนวทางการติดตามเด็กตกหล่นและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา
ของเครือข่ายความร่วมมือ

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). ประกาศ เรื่อง นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 – 2565.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก.
หน้า 1.

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่
135 ตอนที่ 33 ก. หน้า 1.

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). ประกาศ เรื่อง นโยบาย และจุดเน้นของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. นายอัมพร พินะสา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายอนันต์ พันนึก	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายสุรินทร์ สว่างอารมณ์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวนุศรา ประสงค์ยิ่ง	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายภูมิ พระรักษา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๓. นางปัทมาพร ศรีอภัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสวนส้ม (สุขประชานุกูล)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๔. นางกิงดาว เทือกขันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองมอญ (บุญญ์ติราชบุรุษบำรุง)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๕. นางกฤติยา เกษแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองสวน (พรหมอุทิศวิทยาคาร)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๖. นางสาววีรนุช สุทธพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๗. นายอรรถพล ธรรมวงศา	ครู โรงเรียนวัดสวนส้ม (สุขประชานุกูล)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๘. นางสาวกตวรรณ คุณกมุท	ครู โรงเรียนวัดสวนส้ม (สุขประชานุกูล)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๙. นายจักรพงษ์ ใจชื่อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“พาน้องกลับมาเรียน”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

